

Ka
3689

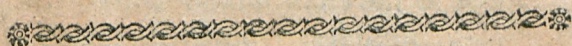
6
10
MEDITATIONVM
IVRIDICO-
HISTORICARVM
SPECIMINA TRIA

RENATI CAROLI, H. F. BARONIS
DE SENKENBERG,

SERENISSIMI LANDGRAVII HASSO-DARM-
STADTINI IN TRIBVNALI REGIMINIS HIC LOCI
CONSILIARIVS, ECCLESIAQVE CATHEDRA-
LIS LVBECENSIS, NEC NON COLLE-
GIATÆ S. BONIFACII HAME-
LENSIS CANONICVS.

Ka 3689

GIESSÆ,
APVD IUSTI FRIDERICI KRIEGERI.
MDCCLXXXII.

C o n t e n t a.

- 1.) De fervitute altius tollendi.
- 2.) De loco quem depositæ pecuniæ non amplius apud depositarium exstantes in concursu creditorum fortiantur.
- 3.) De nominibus eorum qui cum læf. Friderico I. Pacem Constantiæ subscripserunt.

MEDITATIO I.
IVRIDICA,
DE
SERVITUTE ALTIUS TOLLENDI.

CONSPECTVS.

- §. I. *Causa tractationis & propositum Auctoris.*
- §. II. *Principia generalia de servitutibus, ex quibus criteria vera servitutis eruuntur.*
- §. III. *Prima opinio BARTOLI & sequacium recensetur & refellitur.*
- §. IV. *VVLTEJI ac BESOLDI.*

A

§. V.

§. V. Itidem SELCHOVII.

§. VI. BACHOVII.

§. VII. BEIERI.

§. VIII. VOETII.

§. IX. Nec non SCHILTERI.

§. X. Autoris opinio, quæ & PAGEN-
STECHERI, ceu vera proponitur.

§. XI. Removetur objectio a servitute
oneris ferendi desumpta.

§. XII. Itidem alia ex L. I. pr. D. de
S. P. V.

§. XIII. Nec non tertia ex §. 2. I. de
Actionibus.

§. XIV. Epilogus.

§. I.

§. 1.

Diu multumque de natura hujus servitutis inter Juris civilis Doctores disceptatum est; inter quos, ultimo loco quoad tempus, sed primo quoad molem operis eruditionemque, nominandus est in peculiari Diss. de ea Göttingæ 1755. habita, vir clarissimus, meus quoque in diversis Juris partibus olim Præceptor, SELCHOVIUS, quem & quæ hic contra ipsius placita prodest e proponentur, æquibonique eo magis consulturum esse nullus dubito, quum ipse auditoribus suis nihil magis inculcare soleat, quam antiquum illud: nullius unquam jurare in verba magistri. Omnes tamen hosce, quot eorum mihi lecti sunt, aut rem acu non tetigisse, aut si tetigerint, non satis objectionibus contra eorum opiniones respondisse, affirmare non dubito. Ergo post tot ea de re altercationes, quænam harum omnium opinionum vera sit? eruere & in luce ponere ut allaborem, operæ pretium putavi. Quem in finem præmittenda mihi videntur generalia quædam de servitutibus principia, & formanda ex his criteria, omnibus de hac servitute opinionibus dijudicantis apta.

A 2

§. II.

§. II.

Primum omnium principium ponetur:

1) *Res servit, non persona.* Personam nemini servire certum est de Jure Romano, L. 6. §. 2. D. Si Serv. vind. Hinc servi ipsi dicebantur non habere personam, quin & aliquando *res* improprie vocabantur.

2) *Servit res aliena.* Res sua nemini servit, notissimum Juris brocardicum.

3) Et quidem *rei alienae.* Ex primo principio sequentia fluunt: a) Res nihil facere potest, (de rebus proprie sic dictis loquor. Nam operæ servorum ex pacto Domini Domino alieno præstandæ, nunquam in omni jure servitutes audiunt.) Hinc, quod multis absurdum visum, ex re ipsa sequitur, *per rerum naturam servitutem in faciendo consistere non posse*, ut VLPIANVS ait. Ergo

b) omnes servitutes aut in patiendo, aut in non faciendo consistunt. Hinc

c) servitus non est, quæ non in eo consistit, ut res aliquid patiat, aut aliquid in ea non fiat.

Ex

Ex secundo fluit; *Servitus non est, quodcunque in re sua a Domino geritur.*

Ex tertio; *Non est servitus omne jus, ad quod non duo prædia concurrunt, dominans & serviens.*

Hinc vera criteria servitutis:

- 1) ut non consistat in faciendo;
- 2) ut exerceatur in re aliena, & quidem
- 3) ita, ut Dominus in suo vel aliquid facere prohibeatur, vel a non Domino aliquid fieri patiatur.
- 4) ut de duobus prædiis sit quæstio.

Examinemus nunc omnes hujusque propositas Doctorum opiniones, & subtrudinem secundum hæc criteria revoce-
mus.

§. III.

Veterum plerique, post BARTOLVUM, quos videre est apud SELCHOV. l. c. p. III. §. 46. autumabantur, consistere eam servitutem in pacto vicini cum vicino, ut is ipse do-
mum

mum suam altius tollat in commodum vi-
 cini, multaque inde orientia commoda
 omni data opera fingunt, quæ ibidem re-
 cenfer SELCHOVIUS, p. 112. Sed non fin-
 gere hæc studerent, si perpenderent, hoc
 cum primo principio collidere. Nam sic
 Dominus in re sua in gratiam alterius ali-
 quid ipse *faceret*, quod secundum dicta esse
 nequit. Dum dico *nequit*, non audeo ne-
 gare, quin tale quid Romæ inter duos vi-
 cinos constitui potuerit, nec effectum lega-
 lem ei pacto denegare volo, sed effectum
 qualem pro natura pacti habere poterat.
 Si nempe pactum fuisset nudum, exceptio-
 nem, si stipulatio, actionem ex stipulatu
 producebar, non vero actionem confesso-
 riam servitutis. Scio quidem, PAGENSTE-
 CHERVM tale factum etiam ad servitutes certo
 modo referre, dum ait, Sicilimentorum
 P. III. p. 70. *Esse illud quidem contra na-
 turam ordinariam servitutum, non tamen
 contra essentiam*, quod ultimum probare
 nititur ex arg. l. 6. §. 2. Sed huic primum
 regero, nuspiam quod sciam dari naturam
 rerum duplicem, ordinariam nempe &
 extraordinariam. Secundo, *contra essen-
 tiam* servitutum in jure Romano esse, ut
 aliqua servitus in faciendo consistat, supra
 §. 2. probatum dedi. Tertio & inprimis
 notandum, legem a PAGENSTECHERO addu-
 ctam

Etiam non de casu loqui, ubi servitus ipsa in faciendo consisteret, uti hic, secundum horum, quos refello, opinionem fieret, sed de eo tantum casu, ubi a Domino prædii servientis postulatur, ut aliquid faciat, quod servitus in se quidem in patiando consistens effectum habere queat, nempe ut parietem reficiat, qui onus ab altero ei impositum ferre debet, & de eo tantum casu responder, contra Labeonem & affectas obtinuisse sententiam eorum, qui credant & hoc actione servitutis oneris ferendi peti posse; quod sane alia plane res est, & defendi potest ex notissimo juris principio, accessorium principale sequitur, maxime si sit accessorium tale, quale in casu legis citatæ, id est sine quo principale esse nequit.

(a) Quæ omnia si perpendisset PAGENSTECHERVS, tam mitis in concessione sua non fuisset, nec adeo ansam SELCHOVIO l. c. §. 112. eum inde taxandi præbuisset. (b)

A 4

§. IV.

(a) Bene constitutionem ipsam servitutis in faciendo, ab eo quod per accidens, ut servitus exerceri possit, a prædii servientis Domino fieri debet, distinguit SCHILTERVS Exerc. ad D. de servit. §. 8.

(b) Obiter tamen notandum, illic PAGENSTECHERO plus imputari, quam revera dixit aut

§. IV.

Alii, inter quos VVLTEJVS, (a) eam esse altius tollendi servitutum contendunt, ubi vicinus, cui antea quasi possessio juris, ut alius non tollantur ædes A. competierit, domino earundem ædium rursus potestatem altius ædificandi concedat. Sed secundum hanc explicationem jam aliis visum est, posse dici jus altius tollendi *esse & non esse servitutum*, (b) quia sic non nisi naturalis vel ad cæcum ædificandi libertas recuperatur. (c) Imo, quod isti non viderunt, cer-

aut fecit. Ait enim ibi SELCHOVIVS, *Fuzilem hanc sententiam, quod mireris, suo vir acutissimus, PAGENSTECHEVS scilicet, mancip. 3. comprobare calculo non dubitavit, quasi vix aliam proprietatem verborum altius tollendi explicationem pariat, nec alia explicationes subsistant.* Ubi vero calculo suo comprobavit hanc sententiam PAGENSTECHEVS, qui eam veram esse negat, sed quodummodo tantum sustineri posse putat? Ubinam vola aut vestigium de eo, quod aliter hæc verba, *altius tollendi*, explicari non possint?

(a) Discept. Scholast. l. I. c. 5. allegatur a P. MÜLLERO ad Str. p. 801. T. I.

(b) Verba VOLK. BECHMANNI, Exerc. ad D. L. §. Tit. II. n. 27.

(c) V. allegatos a P. MÜLLERO l. e.

certissime servitus non est tale pactum, quia
in suo exerceretur jus ita concessum, ser-
vitus autem *in alieno*, ut supra dictum, ex-
erceri debet. Idem fere cum VVLTEJO BE-
SOLDVS sentit, (a) & quinque casus adducit,
in quibus jure servitutis, non libertatis,
naturalis, quis altius tollat. Sed & hic
non perpendit, quod quocunque demum
titulo altius tollantur meæ ædes, semper
non nisi meæ sint, ergo me *servitutem* Ju-
ris Romani in illis exercere nequire, *quia*
res sua nemini servit.

§. V.

Rurfus alii (b) & inter eos SELCHOVIUS
in cit. Dissert. §. 28. seqq. putat statutum
hic supponendum esse, quod prohibeat
ædes ultra certam altitudinem attollere,
qualia revera Romæ extitisse & in se cer-
tum

A 5

(a) Delibat. Jur. Tit. de Servit. Et plures hic
adduci possent.

(b) MÜLLER ad Struv. p. 801. 6. I. not. β.
BOGERSVS Classe V. Diss. VIII. Th. 46. &
allegati.

HARPR. ad I. de S. P. V. E. R. §. I. n. 30.

HVNN. ad Tr. Vol. I. Disp. XVII. Qu. 7. &
ibi cit.

tum est, & illic quam latissime deducitur, ne vicini inde lædantur, aut periculum ipsis immineat; huic, quum in commodum vicinorum statutum sit, a vicinis ipsis per pactum derogari posse, ut ergo hæc servitus sit *pactum*, quo *vicinus incommodum vicini renunciet statuto in suum favorem condito, ne vicinus aedes suas altius tollat.* Sed si recte examinetur & hæc sententia, nihil aliud est quam libertatis naturalis, vi cuius ad lubitum tollere ædificia licet, ex alio tantum titulo, ac in præcedentis §. casu restrictæ, recuperatio; vel ut aliis verbis exprimam, remittitur vicino servitus a vicino, quæ isti in hujus domum ex lege competebat, altius non tollendi. Ita vero hic quoque Dominus in re propria servitatem exerceret, & prædium serviens a dominante non discreparet. Hoc autem quum, uti §. præcedenti jam dictam, regulæ secundæ quartæque obstet, hoc pactum si vel fieret, quod accidere posse non negaverim, quodque ex l. 12. C. de ædificiis, Romæ validum fuisse l. c. §. 29. deducere studuit SELCHOVIVS, pactum absque nomine, non vero servitus esset, in Juris Romani significatu, nec erga actiones de servitutibus ei applicari possent.

§. VI.

BACHOVIVS, magni nominis JCtus, duas sententias proponit, (a) alteram quasi tentari possit, unam eandemque fuisse alius tollendi & non tollendi servitutes. Sed uni servitutis duo nomina, positivum nempe & negativum, indita fuisse, nusquam in Corpore Juris legimus. Nec enim ullus JCtorum servitutem, *ne luminibus officiat*, *ut etiam ut luminibus officiat*, dixit, nec servitutem *oneris ferendi*, *oneris non ferendi*, &c. Altera vero, quam ceu suam adducit, hæc est: *eatenus alicui servitutem alius tollendi*, & *eo respectu* quatenus relatio fit ad vicinum, qui me alius ædificante ipse contra ædificare & luminibus meis officere jure constituta servitute non potest. Ita vero ad unum rediret servitus alius tollendi, & *ne luminibus officiat*, quæ tamen nullo Corporis Juris loco ceu una eademque proponuntur, cujus, si revera distinctæ apud Romanos non fuissent, ratio certe excogitari nequireret.

§. VII.

Dixisse se aliquid putabat ADR. BEIERVS
(a)

(a) ad Treutlerum, Tit. de Serv.

(a) de hac materia loquens, dum autorem suum taxat servitutem altius tollendi nihil dare putantem, quam quod ex libertate naturali alias quoque competat, atque ita casum fingit: Exaltationem ædium suarum meditantium timendum aliquando esse, ne vicinus suas quoque eundem in modum attollat, quod ne fiat, eum in finem pactum ineundum esse. Dein addit: „*Hac demum* „*ratione fundo suo* quæsi verit aliquod Jus, „*sc. absque metu æmulationis ædificandi;* „*factum autem & ante habuit.* Illorum „*vero prædiis libertas adempta & in jus* „*acquiescendi conversa est, quod alterius* „*illius jus altius tollendi vocatur, horum* „*vero respectu vera servitus est.*“ Ut tamen putaverit dictus auctor, nihil tamen revera mihi quidem dixisse videretur. Nam jus quod acquiritur in casu dato, & quod vera servitus est, peculiare jam nomen habet, nempe *altius non tollendi*, ergo non huc pertinet, ratione vero acquirentis servitutem non esse, sed jus, ipse BEIERUS fatetur.

§. VIII.

Ejusdem furfuris, ut nempe vel cum primo, vel cum secundo, vel cum tertio

(a)

(a) Harm. Struvio · Snobel. Diff. VI. ad Th. 22.

(a) principiorum a me §. II. stabilitorum collidant, & sic ne veræ quidem esse *possint*, sunt plurimæ adhuc aliæ de servitute hac opiniones, quas si cupis apud HILLIGERUM (b) & alios recensitas, hic autem, dictam ob causam, ne nimirum inutilibus opusculum hoc augeatur, non redargutas, invenies. Restat ut de duabus loquar, in se quidem, ut ostendam, etiam a veritate alienis, quæ tamen veræ esse *possent*, utpote nulli principiorum a me supra deductorum repugnantes, & sic peculiarem tractationem promerentur. Harum una VOËTII, SCHILTERI altera. VOËTIVS (c) ita sentit: servi-
tutem

(a) Aut etiam cum quarto, ut citata apud HILLIG. l. c. TVRAMINI conjectura, ubi nempe hujusmodi speciem ponit: „Domus A. divisa „inter duos: A. partis inferioris, B. partis superioris dominium. B. altius tollere jure libertatis nequit, &, quia non Dominus solus „est, &, quia servitus oneris ferendi sic imponeretur. A. est autam jure servitutis, sic „illud A. ipsi pacto vel stipulatione cefferit. Hæc inquam conjectura secundum omnia tria priora servitutis criteria genuina esse posset, sed cum quarta pugnat, nempe cum eo, *ut duo prædia ad servitutem requirantur*, in contrarium cujus TVRAMINIVS de una tantum domo loquitur.

(b) Donelli Enucl. l. XI. c. V. lit. h.

(c) ad D. Tit. de Serv. §. 6.

tutem hanc in eo consistere, *si fingatur expedire prædio meo, ut paries in vicini loco fiat, qui non est; vel ut jam exstructus paries vicini altior sit quam est; & ob id is mihi facultatem tribuat, parietem de novo in suo ædificandi, vel eum qui jam illic est, in usum meum, sumtu meo, ad majorem altitudinem perducendi*, remouetque in sequentibus lineis objectionem, seruitutem hanc & illam oneris ferendi eandem futuram. Bene hæc omnia, & quadrat hæc explicatio in omnia criteria, a me supra proposita. Agitur enim hic de duobus prædiis, seruit alterum in utilitatem alterius, tandem non in faciendo consistit seruitus, nam impensa Domini dominantis fieri paries is fingitur; Remanet autem una obiectio, a Voërio neque remota, neque certe etiam remouenda, nempe verba §. 2. D. de act. ubi de hac seruitute formula talis profertur: *Fus sibi esse, ædes altius tollendi*, quod ostendit eam præcisè in ædibus fuisse exercitam, in quas quum Voërii explicatio non quadraret, & hunc autorem in proponenda hac sua, quamvis alias vero simillima, sententia a vera seruitutis hujus notione abesse, clarissime elucet.

§. IX.

§. IX.

Tandem ad SCHILTERVM pervenio, qui exerc. ad D. de Serv. §. 8. fovet: *Fus*, ait, *altius tollendi non simpliciter continere servitutem ac per se, quum id jure libertatis cuique competat, sed cum adjectione & facultate officendi luminibus vicini.* A quo non abhorere putat Marcellum, cui in l. 10. de S. P. V. *altius tollendi & luminibus officendi una sit servitus.* Possent, inquam, vera esse & hæc opinio, nam sic exerceretur 1) a non Domino, nempe a Domino domus B. 2) contra rem alienam, nempe contra domum A, 3) in eo quod prædium serviens aliquid patiatur, nempe id quod ab altera domo, dominante, ejus luminibus officiat. Non tamen vera est, ut itidem jam dixi, quia legum præsidio destituitur, quod ut, appareat, primo videndum, quid a Marcello in l. cit. dicatur. Ejus autem verba sunt sequentia: *Gaurus Marcello: binas aedes habeo, alteras tibi lego, hæres aedes alteras altius tollit & luminibus tuis officit: &c.* Utque breviter contraham, exponit hunc casum, rogasse tunc legetarium, an agere possit ne altius tollat hæres, quia sic domo legata, quæ nimis obscura inde fieret, uti nequireret? Et responderetur quod sic, cum aliqua tamen restrictione. Nemo
non

non videt, hic de servitute *altius non tollendi* sermonem esse, non vero de *altius tollendi*, (nam quæstio heredis eadem est, ac si aliis verbis quæreret, num servitutem altius non tollendi ædes suæ in hæredis ædibus haberent?) nec ergo Marcellum hanc altius tollendi servitutem cum ea, ut luminibus officere quis possit, conjungere. Quoad secundum, libenter tamen victas SCHILTERO manus traderem, si modo in toto Juris Corpore talis servitutis, *ut luminibus vicini officiatur*, mentionem alicubi mihi factam ostenderet. Sed quam voluisset SCHILTERVS cum eo sponsonem inire voluissem, se ne unica quidem vice id in Romanis legibus inventurum. Quæ cum ita sint, & sic opinionis suæ fundamenta corruant, hanc quoque, ut quæ illis fulcitur opinionem, quamvis, post illam VOËTII, inter spurias omnium vero simillimam concideret, par se patet.

§. X.

Remotis ita contrariis opinionibus, ad eam nunc accedo, quam, uti veram esse *posse*, ex comparatione cum criteriis per facile est cernere, ita & actu veram esse ex Legum consensu probatum me daturum contendendo. Est nempe ista servitus meo sensu,
pactum

pañtum Domini domus A., cum domino Dominus B., ut priori liceat contignationem suis sumtibus domui B. suos in usus superstruere.

Fingas tibi ergo duas aedes. Dominus domus A. eam nimis angustam cernens, simul & non satis firmam, ut contignationem superstrui pateretur; adit vicinum domus B. possessorem, rogans ut sibi liceat, suis sumtibus in domum B. contignationem aedificare. Fingas vicinum precibus his annuere, & pactum his conforme ambos inire; Quale tunc illud erit? Nil certe nisi *servitus* hæc de qua loquimur, *altius tollendi*. Ita enim altius tolluntur 1) aedes alienæ; hic secundum criterium. 2) a non Domino ita ut is faciat, & Dominus patiat; En primum & tertium. In utilitatem alterius domus; En etiam quartum. Et hæc est ea, quam PAGENSTECHEVS manip. III. p. 70., & recentius adhuc GASSERVS (a) defendunt, sententia, quam tamen ex illorum lectione me non hausisse affirmare queo.

(a) Ad Cod. VIII. 10. 200. Quem ob id *spissis circa hanc rem ignorantia nebulis obsessum* ait SELCHOV. l. c. Sed soletur mæstum *ὁ πρῶτον* HEINECCIUS, qui l. c. hanc Pagenstecheri conjecturam *elegantem* compellare non dubitat.

queo. Ipse enim talem contractum iniri-
tentat me 16. annorum adolescente, me-
mini. Quum enim Parens b. m. Vindo-
bonæ nimis angusta habitatione uteretur,
vicinum adit, rogat ut suis ædibus multo
inferioribus contignationem inædificet,
quam Parens per portam suo cœnaculo jun-
gere possit. Nolenti rursus obtulit beatus
Parens, se idem suis sumptibus facturum,
modo pati vellet, certum insuper pro con-
cessione pollicendo. Annuit huic vicinus,
initumque est pro petito pactum, quamvis
postea effectum non habuerit, quum archi-
tectus testaretur, fundamenta domus vicini
sat firma non esse, quibus superstrui possit.
Sed fingas hoc non accidisse, fingas pactum
in effectum deduci potuisse, habuissesque
veram nostris temporibus *altius tollendi* ser-
vitutem, & quidem in eo quo Jus Roma-
num de ea loquitur sensu. Alius enim huic
verbo sensus esse nequit, quum in nullam
aliam explicationem ejus omnia criteria a
me adducta tam accurate conveniant, quam
in eam, quæ hic proponitur. Nisi quis
ipsa criteria impugnare velit, quod si cui
sint argumenta ad id satis firma, & mei &
publici erudiendi causa id faciat opto.

§. XI.

Restat ut objectionem removeam, a
non nemine Juris peritissimo viro factam.
Nem-

Nempe, si hæc ponantur, quid tum erit de servitutibus oneris ferendi & tigni immittendi? Nihil certe, inquam, quod huic meæ opinioni contrarium esse possit. Et quidem tigni immittendi servitus adeo diversa est ab eo casu quem propono, ut vix similitudo quædam intercedat, quum in hac *trabs* ex tuo ædificio in meum transeat, & sic *aliquantum* de meo ferat; in hoc autem supponam *totum ædificium* tuum, contignationem quam ego imponerem *unice* ferre. Quantum ad servitutem oneris ferendi, majoris illius remotio mihi molis futura videtur, ob ipsam denominationem, quia & in meo casu res tua onus meum fert. (a) Sed modo definitionem servitutis hujus adspiciamus in §. 1. I. de S. P. V. propositam, & videamus an huic meo casui conveniat. Dicitur illic, esse servitutem hanc *jus, ædium nostrarum partem vicini parieti aut columnæ imponendi*. Anne hic in casu quem pono, vicini *paries* est vel *columna*? Minime! Totus enim murus undequaque, totum ædium vicini fundamentum, contignationi quam super impono, servit. An ne hic ædes meæ? Minime rursus. Aedes sunt vicini manentque, contignatio mea est, quæ super imponitur. Ergo

B 2

go

(a) Quod urget HEINECCIUS ad I. §. 405. not.

go plus inest huic casui quem suppono, quam ambabus hisce servitutibus. Nempe sic tibi fingas totam de servitutibus ædificiorum materiam. Aut mihi id tantum juris est, quod frequentissime obvium, ut, ne ipse parietem meis ædibus ædificare cogar, totam domum meam sustententia ligna in vicini parietem possim immittere; Aut id quoque concessit vicinus, ut columna sua, vel paries, ipsarum ædium mearum partem sustentat; Aut denique hoc etiam mihi datum, ut tota domus vicini onus a me impositum ferat. En tres species, vel tres gradus, hujus revera unius servitutis, nempe oneris ferendi, quarum prima tamen vulgari servitutis, tigni immittendi, nomine venit; altera vero oneris ferendi, in specie compellatur. Sed quomodo peculiari nomine dicetur id juris, quod in ultima specie seu gradu concessum, nempe conignationem integram ædibus vicini superstruendi? Non certe ullum in corpore Juris toto nomen pro ea proditum esset, nisi altius tollendi dicere velis. Et tamen altius tollantur in ea ædes vicini. Ergo sit hæc vera servitus altius tollendi.

§. XII.

Sed ne sic quidem confecta res est. Removendi nempe adhuc duo LL. Romanorum

rum passus, huic meæ opinioni quam maxime, ut videtur, contrarii. Siquidem ob-
stare ajunt l. 1. pr. D. de S. P. V. cujus ver-
ba sic se habent: *Si intercedat solum publi-
cum, vel via publica, neque itineris actusve,
neque altius tollendi servitutes impedit.* Ob-
movet hanc legem HEIN. Inst. §. 405. n. &
SELCHOVIVS in cit. Diff. §. 110. hoc uno ictu
concidere Pagenstecherianam sententiam ar-
bitratur. (a) Sed priorem horum virorum
non recte diffensum in l. hac a Pagensteche-
riana opinione quærere, posteriorem vero
nimium argumento suo tribuere, mihi qui-
dem constare videtur. Quin potius opti-
me omnium pro ea sententia, quæ inde op-
pugnari dicitur, ipsa hæc lex militat. Quæ-
rebatur apud JCtos, an servitus altius tol-
lendi per viam aut solum publicum impedi-
retur?

B 3

(a) AVEZANIVS quoque de Servitut. P. III. c. 13.
a Selchovio eum in finem allegatus. Sed quum
ea, quam is allegat, editione non gaudeam,
sane de ejus argumentis aut expositione judica-
re nequeo. Mea editio nihil aliud de hac ser-
vitate h. l. habet, quam sequentia verba: *Idem
dicendum de Servitute altius tollendi, quæ nullo
incommodo loco publico esse potest; sublatis enim
adibus nihil ea res officit, loco publico, quum ne-
que locum publicum attingant, neque cælum &c.*
Quæ si vel magis latine exprimerentur, nihil
ad dirimendam de modo hujus servitutis litem
facere posse, nemo non videt,

retur? Hæc vero quæstio circa servitutem altius tollendi, secundum SELCHOVII ipsius sensum explicatam, ne oriri quidem poterat. Nullum enim secundum hunc autorem & ejus affeclas, in hac servitute prædium dominans existit, sed ædes propriæ Domino serviunt. Ergo non nisi una domus, ex ipsa ejus definitione, ad servitutem hanc requiritur. Ut vero intercedat via, necessario saltem domus vel prædia duo adesse debent. Ergo SELCHOVIUS ipse eo modo uti in lege factum, ne quærere quidem potuisset. Fingendus ergo primum casus, secundum legem dabilis, ubi servitus hæc existere poterat, dubium tamen oriebatur, an non ejus constitutio aliunde impediretur. Supponendæ vero, ut intercedere possit via, duæ domus, supponendum porro, quia hic de servitute sermo est, ut una harum sit prædium dominans, altera vero serviens. Ita quæstio legis citatæ, aliis verbis exposita, eadem erit ac si diceret: an domus in alia domo, quamvis inter eas via publica aut solum publicum intercedat, hanc servitutem altius tollendi habere possit? Notandum primo in hac quæstione ipsa, de via aut solo privato eam ne moveri quidem, quia nempe naturale est, unumquemque servitutem concedere posse, quæ effectum in suum fundum, aut per

per suum fundum, habere queat. Secundo notandum quid respondeat Jctus? nempe, nullo modo impedire per id, servitutes tres de quibus quæstio erat, ergo nec hæc de qua hic loquimur. Evidentissime ergo evictum censet Selchovianum tollendi alius servitutem quæstionis & responsi legalis objectum esse non potuisse. Sed quomodo, dicet aliquis, huic legi PAGENSTECHERI quoque sententia applicari poterit? *Nam cui usui*, inquit HEINECCIUS, l. c. Instic., *quis alienis ædibus imponeret contignationem ad quam ex suis ædibus accessus haud pateret?* Ita vero respondeamus Viro olim eruditissimo, & laude mea non indigo, esse sane modum quo ex ædibus in ædes accessus, quamvis via intercedat, patere possit; eum nempe, si ex uno domo in alteram per acrem porticus idoneis fulcris munita ducatur. Ipse talem in vicina Wezlaræ urbe deprehendi, ex ædibus Rulandi per celeberrimam olim in Camera Imperialis Tribunali Procuratoris in oppositas supra viam publicam deductam. Fingas oppositam hanc domum Caji fuisse, Rulandum vero Cajum adisse, ut sibi permetteret, contignationem ædibus ejus, suos in usus, imponere, Cajum dein hoc concessisse, & sic Pagenstecherianam alius tollendi servitutem constitutam fuisse, nonne per ejusmo-

di porticum, qualis nunc revera existit Ru-
landus hanc contignationem ædibus suis
jungere, & sic servitute uti poterat? De
simili ergo casu lex loquitur, quærit an hoc
posito vix publica intercedens obstat, quin
similis porticus ædificetur? Respondet,
non obstat! Et sic id ipsum quod contra
me adducitur, pro me, & maxime, loqui,
nemo non videbit.

§. XIII.

Restat §. 2. I. de actionibus, quem
etiam huic meæ opinioni obstat volunt
eruditi, &, ut verum fatear, non sine sum-
ma specie volunt. *Ejusdem generis*, dicitur
ibi, (nempe, in rem) *est actio de jure præ-
diorum urbanorum, veluti si quis agat jus sibi
esse, altius ædes suas tollendi &c.* ex quo col-
ligi solet formulam fuisse: Ajo jus mihi
esse, altius ædes MEAS tollendi: & sic opi-
nionem de contignationem ædibus alienis
imponenda per se ipsam concidere. Sed
jam PAGENSTECHEVS l. c. reposuit, conjun-
gendam esse hæc verba cit. l. cum sequenti-
bus ejusdem §. quæ sic sonant: *tollendi pro-
spiciendive, vel projiciendi aliquid, vel immi-
tendi tignum in vicini ædes*; quod si fiat,
etiam hæc verba: *ædes suas altius tollendi*:
referentur ad ultima §. *in vicini ædes*; & sic
rursus

rurfus eadem verba, apparentur plane opiniononi meæ contraria, maxime pro ea facient. Nam quid aliud est; ædes suas in ædes vicini altius tollere, quam contignationem in ejus ædes, cum suis conjunctam, imponere? Sed hanc solutionem contra omnem latine loquendi usum esse contendit p. 110. Diff. cit. SELCHOVIUS, *quis enim unquam, pergit, veterum dixit, ædes tollere in alterius ædes?* At respondeo, non omnino dici posse omnes locutiones contra Latine loquendi usum esse, quæ non præcisse ita apud veteres inveniuntur. Sufficit substantivum quoddam secundum leges latinæ Grammaticæ in certo casu cum verbo, de quo quæritur, construi posse, & recte cum eo construetur, quamvis nemo veterum ita forsan antea construxerit. Exemplum dabo. Nemo forsan veterum, vel potius certe, nemo, dixit, *ursum in terra comedere*, quia occasio de hoc loquendi non erat. Nunc vero fingas aliquem de Greenlandia aut Nova Zembla sermonem ferere velle. Nonne is recte, quia revera sic se habet, diceret, eorum locorum habitatores urfos comedere, & quia mensis careant, eos in terra comedere? Recte sane, quia secundum regulas latinæ grammaticæ sic jungi hæc verba possunt, quamvis nemo veterum actu sic junxerit. Ita recte dicitur, tollere

B 5 ædes

ædes in ædes; uti recte dicitur tollere ædes in montem, in collem, &c. Quod vero postea addit SELCHOVIVS, *numquam dici possunt ædes meæ, quibus contignatio tantum mea imposita est*, plane non dixisset, si recte PAGENSTECHERI mentem inspicere ei libuisset. Aedes enim, quas PAGENSTECHERVS ita tolli putat, sunt revera ædes meæ, nempe dominantes, sed tolluntur, quonam? in ædes alterius. (a)

§. XIV.

Et hæc sunt, quæ de servitute hac adeo controversa monenda duxi. Ex quibus simul elucet, doctrinam de ista non adeo inter antiquitates referendam, ut a pluribus fieri solet, quasi hodie nullus ipsius aut saltem rarissimus sit usus; sed quotidie, rebus dictos

(a) Audebam olim, dum hæc meditabar, antequam PAGENSTECHERVS ipse in manus mihi incideret, (utpote satis raro obvius, & ob id si otium suppetat, a me ipso olim typis de novo tradendus) conjecturam, non quidem codicis alicujus, quod sciam, praesidio fultæ, haud tamen nimis temerarium in §. cit. I. loco ædes *suas*, unica litera mutata legendi *tuas*. Sed ipse eam deserui, quum a PAGENSTECHERO meliora, meo quidem sensu, docerer. Placebit tamen forsitan uni aliique, cui Pagenstecheriana solutio minus arridet.

dicto a me modo contingentibus, de alius
 tollendi servitute quæstionem oriri & juris
 civilis de ea principia applicari posse. Quæ
 vero hic dicta omnia, si cui in totum aut
 tantum non recte, aut non sufficienter, di-
 cta videantur, placide is aut publice, aut
 privatim, moneat, melioraque edoceat,
 veritatis quantumpote & unice amantem.
 Plures opiniones plane intactas reliqui
 & ne recensuisse quidem, quum ex compa-
 ratione cum principiis criteriisque §. II.
 per se cadant, æqui bonique consulant eru-
 diti, non quam multa, sed id modo, quum
 bene dicat, curanti. Eodem referant oro,
 si multa in SELCHOVIANA Diss., quibus op-
 portunitate jubente opponi quædam a me
 potuissent, at quæ non directo ad rem fa-
 ciebant, intacta reliqui. Allegata tandem
 quam plurima difficile non fuisset congre-
 re, sed iis Lectorem onerare ubi res non
 poscit, jactatio eruditionis, non vera eru-
 ditio, esse viderur.

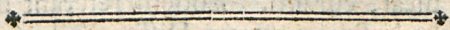
MEDI-

MEDITATIO II.
ITIDEM IVRIDICA

DE

QVÆST. QVONAM COLLOCANDVS
SIT IN CONCVRSV CREDITORVM,
DEPONENS CVIVS DEPOSITVM
NON EXSTAT?

ad l. 7. §. 2. & 8. Depositi, nec non l. 24.
de rebus aut jud. possid.

S Y L L A B V S.

§. I. Propositum auctoris. l. 7. §. 2. Dep.
textus.

§. II. Explicatio verbi *depositarium* in d. l.
conjectura de emendando textu. CV-
JACIVS refellitur.

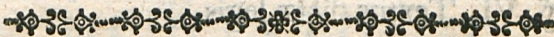
§. III. & IV. Continuatur d. l. expositio.

§. V. Breves totius legis secundum au-
ctoris opinionem argumentum.
Transitus ad expositionem l. 24. D.
der. aut. jud. poss.

§. VI.

- §. VI. Textus dictæ legis.
- §. VII. Sententia GLOSSAE, de harum
LL. conciliatione.
- §. VIII. LAVTERBACHII.
- §. IX. STRYKII.
- §. X. PACII.
- §. XI. Ad Autoris sententiam transitur.
- §. XII. Quonam secundum has leges
collocandus deponens re sua adhuc
existente?
- §. XIII. Quonam, si consumpta?
- §. XIV. Quonam, si pro parte existet,
pro parte non?
- §. XV. De harum LL. usu hodierno
disquiritur.
- §. XVI. Recapitulatio dictorum brevif-
sima, & conclusio.

§. I.

§. I.

Et de hac quæstione tractationem instituens supervacanei nihil me facturum arbitror apud eas qui recti rerum sunt æstimatores. Quamvis enim communis pragmaticorum schola eo consentiat, quod deponens, si non exstet depositum, in quarta demum classe creditorum locum poscere queat, & hoc quidem nisi usuras acceperit; si vero has acceperit cum ceteris chirographariis sit collocandus; attamen an hoc secundum veram Juris Romam theoriam definitum sit, purioris Jurisprudentiæ cultori disquirere licere, hi saltem de quibus loquor non dubitabunt. Ut vero absque diverticulo rem ipsam aggredias, sedes hujus materiæ est in l. 7. §. 2. D. Depof. cum l. 24. D. de rebus autor. jud. possid. alias l. 9. de privil. credit. §. 2. quæ dum apertissime sibi contradicere videntur, varias Dd. sententias de earum conciliatione & hinc totidem opiniones circa quæstionem ipsam produxere. Has igitur investigare, erroneas refellere, justam & legibus consonam stabilire, conatus hic meus, & ni fallor, operæ pretium erit. Quod ut recto tramite fiat, primum utramque legem, ne tædio sit lectori crebra corporis
Juris

Juris evolutio, integram hic quoad passus concernentes opponere; Dein verum earum sensum eruere, & sic genique de objecto quæstionis, refutatis contrariis opinionibus, conclusionem facere, consultissimum duxi, Prioris verba sic se habent: *Quoties foro cedunt nummularii, solet primo loco ratio haberi depositariorum, i. e. eorum qui depositas pecunias habuerunt, (non quas fenore apud nummularios, vel cum nummulariis vel per ipsos, exercebant.) Et ante privilegia igitur, si bona venierint, depositariorum ratio habetur, dummodo eorum qui vel postea usuras acceperunt, ratio non habeatur, quasi renunciaverint deposito.*

§. II.

Primum, ut hanc legem recte intelligamus, disquirendum quid per verbum: *depositariorum*: hic sibi velit legis autor VLPIANVS. Nempe secundum usum loquendi, a quo juridicus vocum harum usus non differt,) depositarium ita a deponente distinguendum uti a mandante mandatarium, facilis responsio primo intuitu videtur. Hic vero sensum, legis commodum nullum eruere possumus, nisi per *depositarios*, contra omnem loquendi usum, ipsos *deponentes* intelligere velimus. Dicitur enim in sequenti,

quenti, *eorum rationem haberi debere &c.*; *si bona venierint nummulariorum.* Ergo ipsi nummularii sunt depositarii vulgato sensu, & hinc qui hic loci sic vocantur necessario ii esse debent, qui deposuerant, non qui deposita receperant. Refragari quidem videntur verba ad declarationem vocis depositariorum addita, nempe, *qui depositas pecunias habuerunt*, nam de regula *depositum habere* idem est ac si diceres, *depositum tenere aut recipere.* Sed notandum, ultimis Romani imperii seculis in Italia jam invaluisse eum qui nunc quoque in vulgari Italorum lingua obtinet: verborum auxiliorum, sum & habeo, usum, (a) vi cujus phrasidis: *depositum habere* nihil aliud est quam Germanicum, *versetzet haben*, aut Italum, *aver dipositato.* Aliter quoque, & aliquanto minus barbare, hæc locutio, sed ut eodem significatio redeat, explicari potest. *Habet* enim is qui deposuit, id quod deposuit, si non actu, tamen mente; id est, *in bonis.* Ergo idem esse potest hoc, quamvis minus latine enunciatum, ac si diceres: ratio habenda est eorum quorum sunt pecuniæ depositi-

(a) Id quod egregie probatum dedit patriæ suæ quondam decres Scipio MAFFEJVS veronæ illustratæ P. I. in f. cujus paginam allegare defectus ipsius libri, bene alias ex lectione & excerptis mihi noti, vetat.

positæ. Qui vero acciderit ut vox hæc *depositariorum* unica hac in lege (b) aliter quam in omnibus aliis accipiatur, nullibi quod satis illustratum reperi, (c) unde legem

(b) Nam quod VICATIO in lex. juris h. i. placet, eam in lege mox integre hic legenda 24. D. de rebus aut. jud. poss. eodem in sensu accipiendam esse, fundamento plane destituitur. Prima enim interpretationis regula hæc fere est, a significatione vocis cujuscunque non recedendum nisi graves causæ moveant; In l. autem 24. vox. *depositariorum* absque omni violentia textui illata, uti ipsa lectio docebit, eum apud quem deposita est pecunia, ipsum nempe argentarium, significare potest, a quo, ceu depositario, pecunia repetatur seu vindicetur.

(c) Nam quæ CUIJACIVS, inter primos alias JCTORUM merito referendus, eum in finem profert, non magni sunt momenti: Ait nempe in Papiniano suo, l. 9. quæst. ad l. 24. depof. Eodem modo invenio in jure, *fideicommissarium, quem sc. Vulgo dicimus pro eo cui relictum est fidei commissum, accipi tamen nonnunquam pro herede, & ceu locos probantes adducit l. 51. D. de jud. & nov. 108. c. 2. quibus VICATIVS in lex. juris, Cujacium sequutus, addit l. 29. D. qu. modis usufr. l. usus amitt. §. 2. At in l. 29. is qui alteri usumfructum restituere debet, non heres est, sed legatarius, nam verba legis sunt. *Quærit Pomponius, si legatum mihi usumfructum rogatus sim tibi restituere, &c.* Legatarii vero multis in locis fideicommissarii dicuntur. Et*

C

quo

gem ipsam in mendo cubare vero simile est. (d)

§. III.

quovis pacto contendere vellem similem casum Marciano subfuisse dum hæc scriberet ex quibus l. 51. de jud. desunta est. Nihil enim frequentius erat apud Romanos quam uni legare ita ut alteri ex legato hoc vel illud præstaret. Quoad vero Nov. 108. c. 2. plane erravit CVJACIUS & qui eum sequuntur. Sermo nempe erat ibidem de jure quod heredi fiduciario competit, quartam sibi de jure competentem ex legatis jam solutis explendi. Sequuntur dein verba: *Unde & cautionem fideicommissarius dabit non minus quartam servare, (i. e. ut HOMBERGIVS id latinius exponit, se non minus quarta servaturum;) nisi & ipsam testator remisserit.* Quid hæc verba, quæso, secundum eorum naturam & totum nexum aliud significare queunt, quam ut is qui legatum seu fideicommissum accipit, ergo fideicommissarius in sensu consueto, caveat, se quartam administratum legati, interim ante deductam Trebellianicam accepti, servaturum, in casum nempe si hæres se læsum inveniatur, ut is quartam suam inde supplere possit. Sed, demus etiam CVJACIO fidei commissarium hic esse ipsum heredem, ita certe latina lingua non adversante dici posset, quia fidei ejus aliquid committitur, uti mandatarius is cui aliquid mandatur. Sed nunquam mandatarius dicitur is qui mandavit, nec fideicommissarius is qui fideicommittit.

(d) Nempe si mihi dicendum sit, quid revera de hac voce, hic loci tam inconsueto modo usurpata,

§. III.

De his depositariis, vel si mavis depositaribus, lex ait: eorum *primo loco* rationem habendam quoties foro cedant numularii. Quid ergo illud sibi vult primo loco? Non opus certe est ut *primum* grammaticè explicatum hic tradam. Omnium enim consensu is *primus* dicitur, quem nemo alius antecedit.

C 2

ter-

pata, sentiam, duo syllabæ *ari* abundare mihi videntur, quibus ejectis remanet *depositorum*, ut sit genitivus pluralis vocis *depositor*, quæ apud ipsum Ulpianum legis hujus autorem in l. I. Dep. deponentem norat, & sic bene ad sensum quadrat. Accidisse nimirum & huic legi reor, quod veterum scriptis innumeris in locis accidit, ut nempe oscitantis aut scioli descriptoris culpa vox ignotior, qualis hic est *depositorum*, utpote ab Ulpiano solo, quod sciam, pro deponentibus adhibita in magis notam qualis est *depositoriorum* ab eo mutaretur. Eodem fere modo, quo in l. 9. C. Depos. vox ignotior *commendari* in notiores *commodari* mutatam esse jam dudum observarunt JCri. Scio conjecturam a me hic tentatam nec Codicum autoritate, nec JCtorum mihi saltem cognitorum suffragiis falciri. Quum tamen in se nimium audax haud sit, nec analogia destituitur, demum sensum legis commodius ac vulgata lectio explicet, eam non plane adspernaturos fore eruditos, est quod confidam.

terpretationes fit regula omnes voces tamdiu in sensu grammatico originario & consueto accipere donec non levis causa aliud suadeat; quum porro usus loquendi iudicialis quoad vocem hanc ob vulgata non discrepet, planissima certe legis sententia erit, nempe ejus qui pecuniam deposuerit, si debitor foro cedat, ante omnes alios creditores rationem habendam, vel neminem creditorum eum antecedere.

§. IV.

Pergit lex his verbis: *non vero, quas fœnore apud nummularios, vel cum nummulariis, vel per ipsos, exercebant.* Arcentur ergo hic a privilegiis depositi omnes pecuniæ, quibus quocunque modo fœnus, intercedente nummulario, exercetur. Triplex vero hic species proponitur, quomodo fœnus interveniente hoc hominum genere exerceri possit. Nimirum 1) *Apud nummularias*, quod sic explico, ubi quis istis ita pecuniam suam crederet, ut erga annuam quandam pensionem eorum libere suos in usus converteret. 2) *Cum ipsis*, id est, ubi pecunia ita iis data, ut lucri ex eorum & dantis pecunia provenientis particeps hic fiat. 3) *Per ipsos*, h. e. ubi numi ea lege sunt dati, ut nummularius, qui melius ce-
teris

teris rationem optime elocandorum eorum sciret, eos in utilitatem domini, proculdubio erga certum a domino ipsi præstandum, locaret. Ita saltem mihi casus ejusmodi omnes ex ratione possibilitatis & significatione grammatico vocularum *apud, cum & per* ipso fingere opus habui, quum nusquam ita enodatos invenire contingeret. Omnibus vero hisce modis data nummulario pecunia, ejus privilegii, quod deposito concessum, incapax hic declaratur. Ratio in l. 24. §. 2. de reb. aut. jud. poss. *aliud est credere, aliud deponere*, de qua infra. Quod ergo depositum non est, nec privilegii depositi gaudere potest. Exigebant autem peculiarem ea de re dispositionem fraudes facile cogitandæ, ut nempe aliquando pecunia uno ex tribus dictis modis credita depositi nomen mentiretur, tertia maxime, utpote ipsi non omnimodo dissimilis sequitur in lege prius dictorum ampliatio: *Et ante privilegia igitur, si bona venierint, depositariorum ratio habetur.* Dubium nimirum oriri poterat an id quod in principio dictum, primo loco depositi rationem habendam, etiam depositori jus dare debeat contra debitores alias privilegium habentes? (a)

C 3

Hoc

(a) Privilegia creditorum duplicia esse, nemo est qui ignorat. Alii enim personaliter tantum sunt

Hoc ergo affirmative deciditur. Finem tandem §. facit totius propositionis limitata, *dummodo eorum qui vel postea usuras acceperunt ratio non habeatur*. Dari nempe poterat casus, ut pecunia initio quidem simpliciter deposita nummulario ex post ad suum usum concederetur, & sic pro hac concessione ab ipso usuræ darentur, quo casu jure quærebatur an adhuc ceu depositum an vero ceu pecunia in fœnus credita considerari debeat. Id ergo negative deciditur. Additur causa, *videri quasi hoc causa renunciaverit creditor deposito*.

§. V.

Ex prædictis integer legis nostræ sensus talis esse videtur. Si foro cedat nummularius, eos qui pecunias apud eum deposuerunt omnium creditorum primos esse, & quidem adeo absque restrictior ut etiam iis qui alias per privilegia omnes hypothecas

sunt privilegiati, alii & realiter, nempe hypothecarii. De utrisque hic sermonem esse, ego quidem donec proberur contrarium, persuasum habeo, quia non distinguit lex, sed generaliter loquitur; ubi vero lex non distinguit, nec nostrum est distinguere, secundum notissimam juris regulam ex generalibus interpretationis principiis repetitam.

cas antecedunt, sint præferendi. Hoc autem privilegium amplius non valere simulac inveniatur deponentem ex post pecuniam depositam nummulario in fœnus credidisse, & exinde usuras cepisse; multo minus illud ad eam pecuniam pertinere quæ ab initio nummulario eum in finem data sit, ut fœnus vel per ipsum vel cum ipso inde exerceatur. Cur tamen post tam Distinctam legis decisionem in alia omnia abeant tot clari legam interpretes, adeo ut vel in quarta Classi demum depositoribus locum assignent? causam moventem sequens §. explanabit.

§. VI.

Obstare nempe huic legis decisioni videtur alia lex, ea nempe quam cum modo exposita supra §. 2. sedem hujus quæstionis dixi, l. 24. de rebus aut. jud. poss. Ergo & eam, quoad huc facit, celerioris obtutus causa integram subjungere necesserit: Sic vero se habet §. 2. *In bonis mensularii vendendis post privilegia potiozem causam eorum esse placuit, qui pecunias apud mensam, fidem publicam sequanti, deposuerunt. Sed enim qui depositis nummis usuras a mensulariis acceperunt a ceteris creditoribus non separantur, & merito, aliud enim est credere aliud depone-
re. Si tamen nummi extent, vindicari*

eos posse puto a depositariis, & futurum eum
 qui vindicat ante privilegia. In qua lege ver-
 ba: *post privilegia causam eorum potio-rem*
esse placuit &c. Adversis frontibus primo
 obruta pugnare videntur cum legis 7. Dep.
 §. 2. verbis antea expositis: *ante privilegia*
&c. quæ dum sibi invicem conciliare tenta-
 rent LL. interpretes in diversas de quibus
 §. 1. sermo fuit, & quas nunc amplius ex-
 ponere pretium erit, sententias inciderunt.

§. VII.

Et GLOSSA quidem, nam ab ea incipere
 & temporis ordo & insignis ejus ac fere
 legalis apud veteres auctoritas postulat, ad
 l. 24. dictam plane l. 7. §. 2. Dep. adhæret,
 l. 24. autem ita solvit: *Die hic: post pri-*
villegia, i. e. postquam facta lex est quæ dat
privilegium deponentibus; vel post privilegia,
sc. quædam, ceu post funerariam, uti supra
de religiosis l. penultima, vel sol. ut ibi vel
post positis privilegiis. Quorum primam &
 tertiam solutionem mera deliramenta esse
 nemo non vider, quum prima toti verbo-
 rum in §. cit. nexui, tertia vero & ipsi lati-
 nitati repugnet. Secunda vero in textu
 nullo modo fundatur, non enim dicitur
 post quædam privilegia, sed absque limi-
 tatione, post privilegia. Ea vero solutio
 ad

quodque insigne specimen quantum nonnunquam encomia exaggerari soleant, integrum opponere hic liceat:

*Jurisconsultos interpretes Acursius omnes
Præcellit, brevibusque notis ænigmata rerum
Exponit, nullusque error reperitur in illis.*

§. VIII.

Relicta ergo GLOSSA alias Dd. opiniones videamus. Et LAUTERBACHIVS quidem (a) inter privilegiarios qui tantum personale privilegium habeant, l. 9. C. qui post. in pign. primo loco refert, *deponentem cuius depositum non est amplius in bonis depositarii* (l. 7. §. 2. Dep.) *nisi usuras propterea percepit, tunc enim ab aliis creditoribus non separatur. Si tamen usuras non percepit & usum depositario concessit - tum nudis tantum Chirographariis præfertur, postponitur autem privilegiatis simpliciter* l. 24. §. 2. de i. aut. jud.

atalogus Script. Florentinorum quorum memoria exstat florentiæ 1589. scriptores omnis generis secundum ordinem prænominum recensente.

(a) In Comp. ad Tit. de privil. cred. consentit Cocc. f. Contr. ad tit. depof. quæst. 15. BERGER Resol. cod. qui 8. &c.

jud. Ita LAVTERBACHIVS, ut ergo in l. 7. & 24. verbum *privilegium* & *privilegiarii* ad personalia privilegia tantum trahat. Sane id fieri necesse est, quo doctrinae huic fundamentum inveniatur. Quod suppositum si aliunde probare possent, aut si illud ex ipso rerum verborumque nexu pateret, libenter manus darem. Nusquam autem hoc probatum legi. Donec vero hæc probatio desit, ego quidem ex ratione supra allegata (§. V.) per privilegia, in utroque, loco ambo eorum genera, nempe tam realia quam personalia, intelligo. (a) Aut hoc saltem mihi probent ejusdem sententiæ fautores, in dubio in corpore juris, & κατ'ἐξοχην quasi, per privilegia, ubi nihil additum, minora, nempe personalia, intelligi. Quamdiu vero ne hoc quidem probatum dederint, ignoscant quæso mihi diutius eorum placitis non immoraturus.

(b)

§. IX.

(a) Idem mecum agit GOTHOFREDVS in notis ad h. l.

(b) Nam l. 9. C. qui potiores in pignore, quæ a LAVTERBACHIO huc trahi videtur, ait, *eos qui acceperint pignora, quum in rem actionem habeant, privilegiis omnibus quæ personalibus actionibus competunt, præferendos esse*; non vero Syllaba *expresse* ibi de eo occurrit, quod per privilegia.

§. IX.

Alii Dd. in eam sententiam abeunt, ut distinguant inter rem depositam exstantem & consumptam; priori casu ante omnia privilegia eam esse admittentes, posteriori vero post personalia demum; de primo casu loqui putantes l. 7. §. 2. Dep. de secundo vero l. 24. (a) Sed & hos mihi licitum sit interrogare, unde hanc distinctionem hauserint? In legis utriusque verbis sane ne syllaba quidem de ea reperienda. Ergo, uti jam supra dictum, ubi lex non distinguit, nec nostrum est distinguere. At forsitan ex nexu verborum patebit, ita esse distinguendum! Minime! Contra, l. 7. de casu loquitur, ubi in bonis vendendis *ratio* sit habenda depositoris, l. vero 24. de casu ubi in bonis vendendis *causa* deponentis *potior* esse debeat. Ergo diferte utraque non loquitur de casu ubi depositum adhuc exstat, nam tunc non *ratio* habetur ejus

garios *solum* personaliter privilegiati sint intelligendi. Nec *tacite* ibi dum aliquid de privilegiis actionum personalium asseritur, negari dici potest, quin etiam dentur realia actionum privilegia.

(a) Ita STRYKIVS V. M. tit. depof. §. II. CVJAEIVS ad Papin. quæst. lib. 9. in l. 8. Dep.

ejus in bonis vendendis, non quæritur, an *causa* ejus *potior* sit? sed vindicatur depositum, ubi & in d. l. 24. disertis verbis deciditur. Ergo hæc quoque distinctio per se corrui.

§. X.

Nec desunt qui distinguant secundum genus actionis, ita ut si quis rei vind. agat, iis præferatur, qui personaliter sunt privilegiati, contra vero, si depositi. (a) At hæc distinctio primum, omnes casus minime complectitur, sed hunc tantum ubi depositi actio cum vindicatione concurrat, nempe si res adhuc exstat. Hoc vero in casu secundo falsum tamen decisum mihi videtur, nam in petitionibus privilegiatis perinde est quam actione petantur, uti exemplo funerariæ certum ex l. 17. D. de i. aut. jud. poss. ubi *parvique*, inquit Ulpianus, *refert qua actione hic sumtus repetatur,*
fune-

(a) Ea opinio est PACII Enantioph. Cent. IV. n. 79. dum ait. *Is qui deposuit & rei vind. & depositi actionem personalem habet: ita distinguendum est, ut si in rem agat præferatur privilegiis personalibus, sin depositi agat, eisdem postponatur.* Quem sequitur FORNERIVS 3. felect. 8. apud Ottonem in Thef. T. II. p. 90. ANT. FABER de error. pragm. II. 2.

funeraria, an familiae heriscunde, an alia, dummodo sumtus funeris causa sit.

§. XI.

Mihi verò, post positis omnibus hisce sententiis a me hucusque recensitis, utpote legum verbis ac sensui contrariis, distinguendi primo videntur plures modi quibus pecunia apud mensularium deponi possit. Deponi nempe potest pecunia apud mensularium 1) ceu apud unumquemque alium, i. e. ob signata vel cistæ inclusa eum in finem ut eadem corpora poscenti reddantur. 2) Ita ut *apud mensam* deponatur, h. e. ita ut is ea ad mensam suam uti possit, & poscenti non corpora eadem, sed eundem modo quantitatem reddat, (a) ultimum horum rursus duplici modo fieri potest, vel ita ut usuras inde accipiat deponens vel non. His vero omnibus modis rite a se distinctis deinceps quærendum an depositum adhuc exstet nec ne? Ita rem si aggrediamur facillime leges duo quæstionis, tam adversis frontibus inter se pugnare visæ, inter se erunt conciliandæ. Ergo primum de casu si depositum adhuc exstet, disquirendum.

§. XII.

(a) Uti illud recte exponitur in C. I. ARG. ad tit. de r. aut. jud. poss. th. 37. n. 5.

§. XII.

Hoc sane in casu, *ubi nempe I. adhuc exstat pecunia obfignata vel clausa uti tradita est, vel in genera ita ut a domino cognosci possit*, si juris principia generalia imo & ipsam fere rerum naturam sequamur, deponens ante omnes alios creditores erit. Nam ex ipsa rerum natura ortum sane notissimum illud, ubi rem meam invenio, ibi vindico; quod quum in casu depositi, nullibi abrogatum sit in eo quoque locum habet, imo magis adhuc ob magnam depositi apud Romanos sanctitatem. Unicum dubium oriri poterat, an & ei qui pecuniæ suæ simpliciter quidem in initio apud mensularium depositæ, postea tamen usuras acceperint, eodem jure gaudere debeant? Ea ergo lege speciali decidenda erat quæstio, & deciditur, quod sic, in l. 24. cit. *verbis, si tamen numis exstat eos vindicari posse puto, & futurum eum qui vindicat ante privilegia*. Ratio dubitandi exinde procul dubio desumpta erat, qui usuris acceptas quodam modo contractus depositi in mutuum, & sic rem depositam in alterius dominium, transisse videri poterat. Ratio vero decidendi, inde procul dubio petita, quod æquius videretur ubi res adhuc ipsa exstaret, principale quod gestum erat, nempe nudam depositionem.

tionem, quam accessorium ex post superveniens nempe usuras data acceptasque spectare, qua consideratione, utpote quum dominium translatum non putaretur, pecunia semper vi indicationi obnoxia manebat.

§. XIII.

Si vero II. non essent amplius nummi, non uno eodemque modo res a legibus deciditur. Distingunt nempe leges, ea quam supra §. XI. proposui ratione, tres casus: 1) an quis deposuerit simpliciter apud nummularium, i. e. apud ipsum nulla mentione de mensa injecta, (a) & tunc responderetur in lege 7. Dep. §. 2. quoties foro cedunt nummularii, solet primo loco ratio haberi depositariorum. Sed, ne quis patet eam loqui de omnibus depositoribus, limitatio additur, hoc est eorum, qui depositas pecunias habuerunt non quas favore exercebant, i. e. aliis verbis, qui depositum regulare, ubi eadem corpora poscenti redduntur, contraxerunt. Et horum ratio habetur etiam

(a) Uti dici potest, *apud quaestorem*, nempe apud ipsum, absque respectu ad ærarium cui præst. vel *apud mercatorem*, absque respectu ad tabernam suam mercatoriam.

etiam ante privilegia. (a) Si vero usuras acceperint, tunc eorum ratio nulla habetur, quia videntur renunciassse deposito. Et de hoc depositi genere ergo intelligenda omnia quæ ad l. 7. supra de deposito, nulla distinctione addita, dicta reperies. Ponas vero 2) ut quis pecuniam suam *apud mensam* deposuerit (v. supra §. II.) tunc decisio ex l. 24. petenda, & quidem a) si absque usuris, *tunc post privilegia potiore[m] ejus esse causam placuit.* Et quidem post omnia privilegia absque distinctione (b) per dicta §. IV. nota, etiam personalia, i. e. post quartam creditorum classem, si cum practicis loqui volumus, ut ergo solis chirographariis anteferantur; vel b) *si usuras de depositis nummis acceperit, tunc a ceteris creditoribus non separatur*, i. e. a chirographariis, & cum eis eodem quo ceteri modo collocatur,

(a) Non tamen omnino primo loco: præcedit enim funeris impensa uti omnem actionem per notoria, ita & eam quæ de deposito instituitur.

(b) Hic de omnibus privilegiis sermonem esse unanimiter agnoscunt Doctores. Hoc quidem recte, quia & hic lex generaliter absque distinctione loquitur. Sed cur non idem, nempe de omnibus privilegiis legem loqui, iidem Dd. in l. 7. Depof. concedere volunt? ubi eadem ratio quadrat.

D

tur, additur ratio, *aliud enim est credere aliud deponere.* Nam depositum cujus usufructus accipiuntur, censetur privilegium suum amisisse & in creditum transmutatum esse, uti & ex l. 7. §. 2. Dep. patet, cum exceptione tamen §. XII. in fine proposita.

§. XIV.

Dari vero & III. casus potest, ut depositum pro parte exstat pro parte non. De hoc quid juris? Et de eo quidem l. 7. Dep. non ipsa disponit, disponit tamen quod idem est, proxime subsequens, & præcedenti arctissime per verbum, *quod*, juncta l. 8. eodem: *Quod privilegium*, ait lex, (id nempe, ut is qui apud nummularium pecuniam deposuerat ante privilegia sit;) *exercetur non in ea tantum quantitate quæ in bonis argentarii ex pecunia deposita reperta est*, (in hac enim depositarium reliquis creditoribus per se præferri ex rerum natura patet,) *sed in omnibus fraudatoris facultatibus*, &c. En summum depositi apud Romanos favorem! Quoties ubicunque vel pars tantum depositi adhuc exstat, ibi totum privilegio partis adhuc exstantis gaudere debet, i. e. ante privilegia ratio ejus haberi.

§. XV.

§. XV.

Et sic, meo quidem sensu, leges has, invicem sibi adeo contrarias a plerisque Dd. habitas, atque hinc tot interpretationibus vexatas, ita expositas habebis B. L. ut & antinomia plane exsulet, & hermenevticæ regulæ ferventur, & magnus depositi apud Romanos favor non negligatur, quorum duo ultima a Dd. fere in totum postposita videre licebit. Restat ut de hodierno legum harum usu quæ opus est differam, & dicta præcedentium brevissimis verbis in unum cogam, ut, quo quodlibet depositi genus in concursu creditorum mea sententia sit collocandum? uno obrutu patefcat. Et quidem quantum ad l. 7. Dep. connexamque l. 8. ibid. quin regulam quoad depositum ordinarium in genere contineat, mihi quidem dubium non est per ea quæ §. 13. dicta sunt. Nam si verum est ibi nummularium absque respectu ad mensam suam accipi, tunc quod de eo statuitur, etiam erga quemcunque alium apud quem pecunia deponitur valere, non est quod dubitemus. Lex vero 24. de r. aut jud. etiam, quoties de eo qui apud mensam argentarii (eines Wechslers) deposuit, usum habere poterit. Scio legem non de argentariis proprie sed de mensulariis loqui, quos ab illis recte distingu-

guit SIGONIUS. (a) Mihi tamen ratio quæ additur hujus dispositionis, nempe fides publica, quam secuti sint apud mensam deponentes, & quæ tunc temporis non nisi de mensulariis, id est, qui publicas rationes exercebant, valebat, non vero de iis qui privatas, i. e., argentariis, hodie ad argentarios nostros utique pertinere, quum & cum iis contrahens, postquam ubique fere locorum res cambialis seu argentaria constitutionibus Principis aut Reipublicæ exactissime sit determinata, & quasi negotium publicum habeatur, quodam modo fidem publicam secutus, dici queat. Et propter magnam depositi favorem in genere dispositionem ad omnia deposita in regularia per arg. legis trahi posse, cum vulgo Dd. existimo. (b)

§. XVI.

Ergo, ut omnia superiorum §. dicta breviter in memoriam revocem:

I. Si depositum exstat,

A. vindicari illud poterit, etiamsi

B.

(a) De jure civium Rom. l. II. c. II.

(b) Mecum sentit PAGENSTEGHERVS Sicil. Manip. II. p. 98.

B. usuras inde quis sit stipulatus.

II. Si non amplius exstet, & res deposita sit.

A. Regulariter, i. e. ut eadem corpora restituentur a depositario, tunc ei primus in concursu creditorum post funerariam locus in prima classi competit, vel

B. irregulariter, nempe ut alia corpora finito tempore depositi reddantur, & quidem a) absque usuris, tunc omnibus privilegiis postponitur, præcedit vero non privilegiata credita, ergo inter IV. & quintam classem locum habebit, vel b) cum usurarum stipulatione, tunc a chirographariis non distinguetur.

III. Si pars depositi exstet, pars vero non, tunc exstans pars vindicari, non exstans in prima classe loco secundo peti poterit. (a)

D 3

Et

(a) Mecum in hac expositione ambarum legum hæere gaudeo Tim. FABRVM l. ann. 7. & MEJERVVM in. C. I. A. ad tit. depositi th. 17. n. 8. quamvis ultimus horum ad tit. de r. aut. jud. th.

Et hæc sunt quæ circa totam hanc quæ-
 stionem legesque ejus sedes prelo non in-
 digna mihi visa sunt meditata. Occasio
 quidem fuisset plura, de argentariis num-
 mulariisque veterum, de magno depositi
 apud Romanos favore in genere, de aliis
 Dd. circa hanc rem opinionibus &c. disse-
 rendi, plures hanc vel illum in partem sen-
 tientes allegandi, demum dissentientes pro-
 lixius refellendi. Consultius tamen, non
 nisi necessaria & ad explicationem legum
 propius tendentia in medium proferre, ne
 in nimiam molem abs re disquisitio hæc ex-
 crescat, duxi, placidum inde eruditorum
 judicium expectans, amicam quoque re-
 prehensionem nunquam detrectaturus.

th. 37. tamen depositum regulare consumptum
 repenti quintum demum in prima creditorum
 classe locum adsignet, quod cur fecerit, quare
 diserte ei primus in l. 7. locus tribuatur, mihi
 quidem ignotum esse fateor. V. & BEVTHER.
 de jur. prælationis c. 14.

MEDI-

MEDITATIO III.

EAQVE HISTORICA

DE

NOMINIBVS TESTIVM CVM IMPE-
RATORE FRIDERICO I. PACEM
CONSTANTIÆ SVBSCRI-
BENTIVM.

§. I.

Quæcunque ad historiam Germaniæ no-
stræ illustriumque in ea familiarum
facere possunt aut id posse videntur,
attentione uniuscujusque eruditi patriam
suam amantis digna esse, nemo erit qui
negaverit. Huc vero & inquisitionem in
eorum qui pacem constantiæ una cum Im-
peratore Frid. I. subscripserunt nomina,
quamvis prouti nunc in vulgatis Corporis
Juris editionibus leguntur, Itala potius
imo barbara sonent, jure accensendam
esse, res ipsa, Friderici nempe Imperatoris
consortium, & me plures jam ante annos,
& multos antea eruditorum procul dubio,
D 4 admo-

admonuit. Sed quinam illustres ejus temporis viri sub hisce, sono tam parum Germanis nominibus lateant? perquirere, nemini hucusque, quod sciam, tentatum est. Mihi ergo, non ingrati quid civibus meis inde facturum confidens, ea, quantum pote saltem, per opellam hanc in luce ponere consultum visum est. Ne vero B. lectori tædio sit ipsum Juris corpus, ad sciendum de quibus personis in specie hic fermo sit futurus, evolvere, subscriptionem integram, prout nunc legitur hic subjicio. Est vero talis:

Hi autem sunt principes & nobiles curiæ qui præscriptam pacem & concordiam per se firmam tenere juraverunt: Hermannus Monaster. episcopus, Henricus Cironensis electus, Citalinus Curiensis, Abbas Gotifredus Imperialis aulæ Cancellarius, Otto Dux Bavarriæ, Fridericus Dux Saxonniæ, filius noster Bertoldus Dux Zermæz, Bertoldus Marchio Histrie, Hermannus Marchio Veron. Comes Henricus Dux Spleten. Comes Theopobus de Lexchomienda. Comes Ludovicus, frater Cancellarii de Olfestre, Rodulfus Camerarius, Guarnerius de Lombardia, Cano de Minabere, Conradus Pincerna.

Vi-

Germ. sacra, p. 27. (ed. Aug. Vind. 1655. f.) WERNERVM h. a. non HERMANNVM Monasteriensi ecclesiæ præfuisse asserenti. Sed, ut taceam ad unum omnia Mss. apud MURATORIVM ita habere, HERMANNVS Episcopus Monasteriensis ceu testis occurrit apud HONTHEIM. Hist. Telvir. T. I. p. 612. in dipl. Friderici I. Imp. de a. 1182. itidem apud LEHMANN. Spir. Chron. L. V. c. 64. in dipl. de eodem anno. Quin & Fridericum I. in terram sanctam ao. 1189. comitatus est. PISTORII Serr. T. I. p. 430. a. 1189. Et quo res vel de ipso anno pacis hujus confectæ extra dubium ponatur, a. 1183. ceu Commissarius idem apparet apud GVDENVM Cod. Dipl. T. I. p. 283. Ut ergo intrepide BVCELINVM h. l. non vera retulisse, & sic textum mendo non cubare asserere queam,

§. III.

II. HENRICVS *Cirnenfis* Electus.

Loco *Cirnenfis* in Muratoriana editione legitur *Craciensfis*. Sed nec *Cirnensem* nec *Craciensem* episcopum mihi saltem in tota Germania Italiave deprehendere licuit. Quum vero post hunc instrumento pacis nostro sequatur, *Citalinus Curienfis*, Episcopus

pus autem Curiensis non *Citalinus* tunc temporis sed HENRICVS dicebatur, teste BVCELLINO l. c. p. 3. ego quidem hic ita legendum conijcere audeo: *Henricus Curiensis Episcopus.*

§. IV.

III. CITALINVS *Curiensis.*

Muratoriana editio loco *Citalinus Curiensis*, Abbas *Gotifredus &c.* ita legit: *Thitelmus Augiensis, Abbas, Godofredus &c.* Et sane præferenda est hæc lectio. Erat enim tunc temporis Thitelmus quidam, natus B. de Wyffenburg e Cleggoja dominus in Krenkingen, Abbatix Augiensi, i. e. Reichenau, apud Lacum Constantiensem, præfectus, postea Hermanni in Episcopatu Constantiensi successor, prout videre est apud JAC. MANLIVM Constant. Chron. in PISTOR. SCR. T. III. p. 744.

§. V.

IV. Abbas GOTIFREDVS *Imperialis aule Cancellarius.*

Persona ipsa notissima, & ab ao. 1166. ad 1188. in diplomatibus occurrit, notante PEEFF. Vitr. ill. I, p. 1090, post quem ta-
men

men Chron. Gottwic. p. 384. eum adhuc anno 1189. signasse observat. Sed quam ex gente progenitus fuerit, magna inter eruditos disceptatio est. Dicti Chronici autor inter varios Episcopos ejus nominis tunc temporis viventes ambigit, Aquilegiensem nempe, Trajectensem, Ratisbonensem, Vitembergensem, Viterbiensem, & Terbipolensem. Sed ubique elogio Abbatibus quod ipsi adjungitur impediri se fateatur idem Autor, quod secundum meam opinionem supra declaratam non amplius obstabit. HUNDIUS Metrop. I. p. 133. ab Episcopo Ratisbonensi & scriptore Chronici diversum non putat. MALLINKROTIVS de Cancellariis, apud WENKER. collectis Archivi & Cancell. jur. p. 341. non asserere dubitat eum e gente de *Risenberg* nobilem fuisse, posteaque Episcopum Herbipolensem factum. at hoc nullis probationibus additis. Sed hic loci disertis verbis dicitur adfuisse paci Ludovicum *fratrem Cancellarii* de Olfestre. Habemus ergo nomen ejus gentilitium, quamvis corruptum, uti paulo inferius legendum agit. Qui vero totum hoc solertissimum Chron. Autorem fugerit? ignoro.

§. VI.

V. OTTO *Dux Bavariae.*

Notissimum est eum e gente *Wittelsbachiorum* natum & anno 1181, ab Imp. FRIDERICO I. dejecto Henrico Leone, Ducatu Bavariae ornatum fuisse. Ut ergo de eo amplius loquar ratio instituti mei non postulat.

§. VII.

VI. FRIDERICVS *Dux Sueviae.*

Satis Italus vocis *Sueviae* sonus, & ni fallor, talem ducatum in Sicilia adhuc existere, alicubi aut legi aut auribus accepi. Meræ ergo conjecturæ, ex vicinia ducis Bavariae in instrumento ipso, & ex sequentibus vocibus *filius noster*, quæ ad nullum Bertholdum referre se possunt, sumendæ, locus, erat hic FRIDERICVM, Sueviae ducem significari, & sic dicta verba, *filius noster*, quæ cum Bertholdo *Zærmce* conjuncta sunt, ad hujus, nempe Friderici nomen referenda. Sed conjectura hoc mera erat donec *Muratoriana* editio oculis obvenit, quæ disertis verbis ita legit: *Fridericus Dux Sueviae, filius noster.*

§. VIII.

§. VIII.

VII. BERTOLDVS *Dux Zærmæz.*

Unicuique historiæ ejus temporis notitia non destituto facile in mentem veniet, hæc legendo, Ducem Zaringensem hic significari, & literam *m* verbi Zærmæz ex *i* & *in*, *o* ex deleta magnam in partem temporis lapsu litera *g*, *z* denique ex modo terminationem *ensis* tunc temporis solito abbreviandi, exorta esse. Ita & mihi suboluerat, cui hæc cogitanti auxilio hic quoque venit Muratoriana editio; *Bertholdus Dux de Zaringen*: hic legens. Est vero hic ejus nominis IV. anno 1186. defunotus 8. Sept. secundum *Oetterum Samml. versch. Nachr. T. I. p. 395.*

§. IX.

VIII. BERTOLDVS *Marchio Istriae.*

BERTHOLDVS Dux Dalmatiæ, Marchio Istriæ signavit adhuc anno 1184. uti videre est in Monum. Boicis T. III. p. 118. E Comitibus de Andechs oriundus, & quidem II. ejus nominis, secundum schema in iisdem Monum. Boicis T. VIII. p. 298. reperiendum. At IV. ejus nominis esse deberet secundum documenta quæ de illis
Comi-

Comitibus occurrunt T. VII. quidem libri atque illius indice. Tandem secundum Orig. Boicas T. II. p. 250. & schema ibi occurrens vel is esse potest, pro temporis ratione, qui illic X (III) vel is qui XI (IV) dicitur; quamvis in eodem libro p. 358. aliud schema occurrat, ubi prior horum his numeris insignitur, (VI) III posterior autem his IV (X). Quum tamen in T. VIII. Monum. Boicorum l. c. dicatur, *schema illic leviter adumbratum, egregiis probationibus instructum iri*, id quod illuc reperitur primum omnium posui, avide cum Orbe literato probationes hasce exspectans.

§. X.

IX. HERMANNVS *Marchio Verona.*

Haud diversus is est ab Hermanno ejus nominis W. Marchione Badensi, Hermannii III. filio, cui Frid. I. Imp. Marchiam Veronensem impertitus fuerat. V. *του πανυ* SCHÖPFELINVM in Orig. Zar. Bad. T. I. p. 300.

§. XI.

X. Comes HENRICVS, *dux Spleten.*

Spoleti dux mihi olim, e vocis sono is Henricus videbatur, sed quid nunc dicere queam

E

queam nescio, quum nusquam hucusque
 ejus nominis ducem Spoletanum invene-
 rim. RENALDVS anno 1220. ducis elogio
 Spoleti ditioni præfuit, v. MARTENE Monum.
 T. I. p. 1184. De anterioribus Spoleti du-
 cibus quædam habet LE-BRETIVS *Gesch. von
 Italien* XLI. der allgem. Weltgesch. p. 379.
 Sed nihil ibi ultra GODOFREDVM Mathildis
 celeberrimæ maritum. Quis ergo posthac
 Ducatui huic præfuit? Ubique nil quod
 satisfaciat, in libris quorum mihi saltem
 copia fuit: CAMPPELLI enim Historiam Spo-
 letanam, e Bibliotheca olim Paterna notam
 hucusque narcisci non potui. Muratoriana
 editio hic legit *Comes Henricus de Dietse*,
 quæ si vera esset lectio, nimis tamen a
 priori differens, idem esset qui apud LEH-
 MANNVM *Speir. Chron.* p. 530. edit. in 4.
 ceu testis anno 1182. in dipl. ejusdem Imp.
 occurrit, uti & apud HONTHM. *Hist. Tre-
 vir.* T. I. p. 612. De Comitibus Deciæ,
 Diez, v. *Kremers Orig. Nassovicæ* T. I.
 p. 368. ubi Genealogia. Idem Frid. I. le-
 gatus erat in Pacificatione cum Alexandro
 III. Pontifice, ab Italis *de Diessa* dictus, ceu
 notavit B. P. in *Ged. über den lebh. Gebr.
 des E. Rechts* p. 194. seq. Quid, si dice-
 remus, conjectura ex utramque instrumen-
 ti hujus in diversis editionibus lectione
 ducta, eundem hunc Henricum Comitem
 postea

postea forsan spoleti ducem effectum fuisse,
& inde sic, junctis variantibus, legendum:
Comes Henricus de Dietse, Dux Spoletensis?

§. XII.

XI. *Comes Theopabus de Lexchomienda.*

Quis hominum & hunc in Germania
quæreret? Et tamen haud extra illam repe-
riendus erit. Quod ut asserere possim pro-
fuit mihi rursus MVRATORIUS, ita legens;
Comes Theopoldus de Leschemunde: Est vero
Leschemund vel potius *Lechs mund* & *Lechs*
gemund hodie quoque Palatinatus superio-
ris pagus, BÜSCHINGIO texte, Geogr. T.
VIII. p. 1913. magnorumque olim Comi-
tum domicilium. v. Orig. Boi. T. II. p.
156. ubi eorum origo deducitur. Ex eo-
rum numero *Dietpoldus* quidam occurrit,
(idem vero id nomen cum Theopoldi, uti
Theodoricus & Dietericus) apud *Hontbeim*.
l. c. T. I. p. 604. in dipl. de ao. 1174. &
in diplomate ipsius FRIDERICI Imperatoris
de ipso anno pacis conditæ in MON. Boi.
T. VIII. p. 518. Ut ergo & hic testis vero
suo nomini & genti exinde vindicari queat.
Quanta vero hæc gens olim fuerit, vel
exinde patet, quod norante HVNDIO Bayr.
Stamm. l. p. 103. principum modo, qua-
tuor officiales hæreditarios (*Erbämter*) ex
nobilibus sit nata.

E 2

§. XIII.

§. XIII.

XII. Comes Ludovicus, frater Cancellarii;
de Olfestve.

MVRATORIVS, & quoties adhuc repetendus? hic legit, *de Holsestem*. Hoc vero mihi ansam dedit Ludovicum hunc inter *Helfensteinius* Comites, olim in Suevia celebres, quærendi. Invenio autem in eorum Schemate Genealogico Ludovicum ejus nominis M. ab anno 1165. regnantem, qui & anno 1179. torneamento Florentii Comitum Hollandiæ, interfuit. Facili ergo negotio & ad Pacis hujus conditiæ annum pervenire, eamque signare potuit. v. Lucæ Grafensall p. 997. Ita vero *Godefridus* Cancellarius ejus frater, post tot de vera ejus gente disceptationes verosimillime tandem *Helfensteinis* accensetur. Distinguendi vero hi Helfensteinii quod obiter notandum ab alia cognomini familia semper in subscriptionibus infima in classi occurrentes, & ideo non Comitibus aut Dynastis sed simplicibus Nobilibus accensenda. *Hontheim*. Hist. Trev. T. I. p. 621. ubi Guilielmus de Helfenstein primus est inter ministeriales.

§. XIV.

XIII. RODVLEVS *Camerarius*.

Apud SCHÖPFELINVM Alk. diplom. n. 344.
occur-

occurrit talis, e nota Camerariorum gente de *Sibeneich*, ceu testis in Dipl. ejusdem Imp. Frid. I. anno 1189. quem cum hoc Rudolfo eundem fuisse nullus dubito.

§. XV.

XIII. GVARNERIVS de *Lombardia*.

Guarnerium, Wernerum esse nemo ignorat, sed vocem *Lombardiæ* erroneè pro *Bolandia* positam esse ego saltem ignoravi, donec in Muratoriana editione legi: *Wernerius de Bonlandia*. Notissima alias Gens Bolandica vel Bonlandica nam utroque modo in Diplomatus dicitur. v. Geneal. Domin. de Falkenstein 1745. in fol. impressa, Prob. ad Tab. I. quæ ipsa Genealogiam profepiæ hujus exhibet. Secundum rationem temporis is qui hic signavit esset Wernerus in dictatabula ejus nominis III. & Imperii Senescallus compellatur. Notandum tamen hic, obiter & filiationes non satis inibi probatas, & absque fundamento, ut mihi quidem videtur, Wernerum hunc Imperii Senescallum, & in hoc libro & in Probationibus Liningensibus 1748. in fol. editis, vocari. In partes quidem vocat dicta Genealogia documenta anni 1213. ad 1220. ubi Wernerus de Bolandia ceu Imp. dapifer vel Senescallus comparet. Sed quum eo tempore jam secundum idem

Wernerus ejus nominis IV. vixerit, ad eum potius id referendum.

§. XVI.

XV. *Cuno de Minabere.*

Nemo sane facile sub hoc ignotissimo & Italicum potius sonum habente nomine Germanum dinastam *Cunonem* nempe de *Münzenberg* latere suspicabitur. Id tamen credere me jussit MVRATORIVS, secundum quem hic legendum, *Cuno de Nunzenbere*. Erat vero Cuno is perpetuis fere Friderici Imperat. I. comes, & ubique in Dipl. ipsius testis, ceu videre est apud GVDENVM Cod. Dipl. & SCHÖPFLINVM Alf. dipl. passim uti & sub anno 1182. apud LEHMANNVM Speir. Chron. p. 530. Idem exinde maxime notus, quod Monasterium Altenburgensē a prædecessoribus suis fundatum in castrum Arnsburgensē transtulit anno 1174. cujus foundationis literæ apud GVDENVM d. I. T. I. p. 198.

§. XVII.

XVI. *Conradus Pincerna.*

Is ab anno 1174. in Diplomatus Imp. Friderici apparet. Fuit autem ex gente de *Sipf* ceu videre est ex dipl. apud HVND. Metrop. Salisb. ubi p. 40. T. II. inter testes occurrit *Conradus pincerna de Cipse*. V. & PFEFFINGERVS ad Vitr. T. III. p. 792.

§. XVIII.

§. XVIII.

Et sic meo quidem sensu hi omnes, in utraque editione Instrumenti hujus, legendi proceres nominibus gentibusque suis genuino modo essent restituti. Unus autem utrobique omittitur, qui tamen necessario adesse debebat, imo fere abesse non poterat, Episcopus nempe Constantiensis. Is vero itidem HERMANNVS ceu Monasteriensis vocabatur. P. BERTIVS Rer. Germ. L. VI. p. 11. cum Episcopatumque hunc adhuc anno 1187. secundum chartam apud SCHÖPFLINVM Alsat. dipl. n. 338. imo ad a. 1192. secundum JAC. MANLIVM Chron. Const. apud PISTOR. l. c. tenuit. Is ergo procul dubio, inter subscribentes nomen suum posuit, sed illud quum & nomina duorum episcoporum penitus, & nomina Cathedralium in fine, admodum sibi similia essent, facili scribentium incuria in utraque pacis hujus editione periisse putandus est. Unde, quamvis nullo Codice quod sciam, adstipulante, ego ita in instrumenta habuisse & ita genuinam lectionem restituendam esse asserere audeam: *Hermannus Monasteriensis episcopus, Hermannus Constantiensis episcopus*, vel vice versa. Quis enim horum episcoporum prior ordine subscripserit? indagare nequeo, nisi quod
confici

confici liceat. Ei in cuius sede conventus pacis celebrabatur primum, honoris causa, in subscriptione locum concessum fuisse.

§. XIX.

Quæ omnia si lectori arrideant, ita in posterum hoc loco legendum erit:

Hermannus Constantiensis Episcopus: Hermannus Monasteriensis episcopus. Henricus Curiensis electus. Thitelmus Augiensis Abbas. Godefridus Imperialis aulae Cancellarius: Otto Dux Bavarie. Fridericus Dux Suevie filius noster. Bertoldus Dux Zaringensis. Bertoldus Marchio Istriae. Hermannus Marchio Veronensis. Comes Henricus de Dietse, Dux Spoletensis. Comes Theopoldus de Lechsgemund, Comes Ludovicus, frater Cancellarii, de Helfenstein. Rodulfus Canevarius, Wernerus de Bolandia. Cuno de Münzenberg, Conradus Pincerna;

quod quantum a vulgata lectione discrepet ipse B. L. animadverte. Tu vero hanc meam quantamcunque in restituendo hoc loco navatam operam æqui bonique facias, quin & meliora si velis possisque edoceas. Vale.

Ka 3689

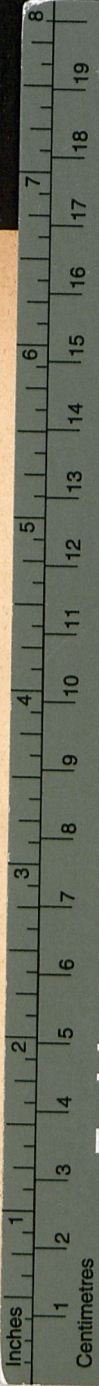
ULB Halle

3

006 784 127

VD 18

Farbkarte #13

B.I.G.

MEDITATIONVM
IVRIDICO-
HISTORICARVM

SPECIMINA TRIA
RENATI CAROLI, H. F. BARONIS
DE SENKENBERG,

SERENISSIMI LANDGRAVII HASSO-DARM-
STADTINI IN TRIBVNALI REGIMINIS HIC LOCI
CONSILIARIVS, ECCLESIAQVE CATHEDRA-
LIS LVBECENSIS, NEC NON COLLE-
GIATÆ S. BONIFACII HAME-
LSENSIS CANONICVS.

4. 162.

KOENIGSDORF
UNIVERS.
ZVITALE

Ka 3689

GIESSÆ,
ARVD IVSTI FRIDERICI KRIEGERI.
MDCCLXXXII.

